

ЗНАХІДКИ ЧЕРВОНОДЗЬБОБІ ЧЕРНІ (*NETTA RUFINA*) НА ГНІЗДУВАННІ ТА ЗИМІВЛІ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

О.М. Клітін†, Б.Т. Рідуш¹, І.В. Скільський^{2,3}

¹ Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, каф. фізичної географії; вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, 58012, Україна

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, department of physical geography; Kotsyubinsky str., 2, Chernivtsi, 58012, Ukraine

² Чернівецький обласний краєзнавчий музей; а/с 532, м. Чернівці, 58001, Україна
Chernivtsi Regional Museum; P.O. Box 532, Chernivtsi, 58001, Ukraine

³ Національний природний парк «Хотинський»; вул. Олімпійська, 69, м. Хотин, Чернівецька обл., 60000, Україна

Khotyn National Park; Olimpiyska str., 69, Khotyn, Chernivtsi region, 60000, Ukraine

✉ І.В. Скільський (I.V. Skilsky); e-mail: skilskyiv@ukr.net

Records of Red-crested Pochard (*Netta rufina*) during breeding and wintering in Chernivtsi region (West Ukraine). - A.N. Klitin†, B.T. Ridush, I.V. Skilsky. - *Avifauna of Ukraine*. 8. 2017. - The Red-crested Pochard is a very rare breeding and wintering species in the region. A male was shot in environs of Chernivtsi in late August of 1951. A female with chicks was observed on a fish pond on 8.07.1952. A wintering female was found in Zastavna district on 22.01.2017. [Ukrainian].

Key words: fauna, distribution, breeding, wintering, brood.

У рівнинній частині Чернівецької області червонодзьоба чернь – рідкісний гніздовий і зимуючий вид. Самця здобуто в кінці серпня 1951 р. Виводок спостерігався на одному з риборозплідних ставків 8.07.1952 р. Зимуючу самку знайдено 22.01.2017 р. у Заставнівському районі.

Ключові слова: фауна, поширення, розмноження, зимівля, виводок.

Червонодзьоба чернь (*Netta rufina*) занесена до третього видання Червоної книги України (Сеник та ін., 2009), категорія охорони – «рідкісний вид». Ареал охоплює значну територію Євразії від Піренейського п-ова до Хангаю, Гобійського Алтаю й оз. Лобнор; гніздиться також на островах Балкарських і Сардинії та в Північній Африці (Степанян, 1990; Лысенко, 1991). В Україні червонодзьоба чернь належить до рідкісних гніздових і зимуючих птахів степової смуги приморської частини Азово-Чорноморського регіону, а в інших місцях виявляли в основному лише залітних (мігруючих) особин (Тасчановський, 1882; Страутман, 1954, 1963; Турянин, 1975; Лысенко, 1991; Фесенко, Бокотей, 2002; Сеник та ін., 2009 та ін.).

У рівнинній частині Чернівецької області червонодзьоба чернь є надзвичайно рідкісним випадково гніздовим і зимуючим, а також очевидно пролітним (залітним) видом, про що свідчать наведені нижче дані.

В останніх числах серпня 1951 р. мисливець Є. Дроздов (особ. повід.) здобув самця в межах риборозплідного ставка поблизу на той час с. Рогізна Новоселицького району. Зараз ця територія є північно-західною частиною м. Чернівці. 8.07.1952 р. північніше с. Лашківка Кіцманського району на риборозплідному ставку зі значними заростями прибережно-водної рослинності (переважав очерет і рогіз) виявлено виводок – самку з 7 приблизно двотижневого віку пташенятами. 22.01.2017 р. проводилися комплексні дослідження в ур. Мартинівка біля с. Погорілівка Заставнівського району. У цей день на ставку на р. Чорний Потік (вище Цванського мосту; дорога з Вікна на Баламутівку) спостерігали зимуючу самку червонодзьобої черні (фото), а також тут виявлено 2 особини (дорослу і молоду) лебедя-шипуну (*Cygnus olor*). На лівому березі ставка розвантажуються великодебітне висхідне джерело (ймовірно карстового походження) із крейдових відкладів, тому й вода тут не замерзає. Хоча по берегах ставка є й інші джерела, але вони значно менш потужні.

Самка червонодзьобої черні. 22.01.2017 р., околиці с. Погорілівка Заставнівського р-ну.

Фото Б.Т. Ридуша.

A female Red-crested Pochard.

ЛІТЕРАТУРА

- Лысенко В.И. (1991): Гусеобразные. К.: Наук. думка. 1-206. (Фауна Украины. 5 (3)).
- Сеник М.А., Гнатица О.С., Горбань І.М. (2009): Чернь червонодзьоба. - Червона книга України. Тваринний світ. К.: Глобалконсалтинг. 411.
- Степанян Л.С. (1990): Конспект орнитологической фауны СССР. Москва: Наука. 1-728.
- Страутман Ф.И. (1954): Птицы Советских Карпат. К.: Изд-во АН УССР. 1-332.
- Страутман Ф.И. (1963): Птицы западных областей УССР. Львов: Изд-во Львовск. ун-та. 1: 1-200.
- Туракин І.І. (1975): Хутрово-промислові звірі та мисливські птахи Карпат. Ужгород: Карпати. 1-176.
- Фесенко Г.В., Бокотей А.А. (2002): Птахи фауни України (польовий визначник). К. 1-414.
- Taczanowski W. (1882): Ptaki krajowe. Kraków. 2: 1-398.